

EXPUNERE DE MOTIVE

Agencia SAPARD este o institutie publica cu personalitate juridica, in subordinea Ministerului Agriculturii, Padurilor si Dezvoltarii Rurale, organizata potrivit Ordonantei de Urgenta a Guvernului nr. 142/2000, aprobată prin Legea nr. 309/2001, cu modificarile si completările ulterioare, având ca obiect de activitate implementarea tehnica si financiara a Instrumentului special de preaderare pentru agricultura si dezvoltare rurala, denumit Programul SAPARD.

Programul SAPARD (Program Special de Pre-Aderare pentru Agricultură si Dezvoltare Rurală) constituie principalul instrument prin care Uniunea Europeana sprijina procesul de pre-aderare in domeniul agriculturii.

Conform Acordului Multianual de Finantare incheiat intre Guvernul Romaniei si Comisia Comunitatilor Europene, ratificat prin Legea nr. 316/2001, cu modificarile si completările ulterioare, aproximativ 153 mil. EURO¹ sunt alocate anual Romaniei de Uniunea Europeana in perioada de alocare 2000 – 2006, pentru a facilita adoptarea legislatiei comunitare din domeniu si a imbunatati competitivitatea sectorului agricol. S-au ratificat, de asemenea, acordurile anuale de finantare pentru anii bugetari 2000, 2001, 2002 si 2003. Semnarea Acordurilor reprezinta angajarea asistentei financiare pentru Romania din bugetul comunitar.

Pana in acest moment, Agentia SAPARD a obtinut acreditarea a sase masuri, dintre care trei au ca beneficiari directi operatorii economici din sectorul privat, respectiv masura 1.1 "Imbunatatirea marketingului si prelucrării produselor agricole si piscicole", masura 3.1 – "Investitii in exploatarele agricole" si masura 3.4 – "Dezvoltarea si diversificarea activitatilor economice pentru generarea de activitati multiple si venituri alternative". Pana la sfarsitul anului in curs un numar de alte patru masuri urmeaza a fi acreditate, dintre care masura 3.5 - "Silvicultura" prezinta aceleasi particularitati in ceea ce priveste categoriile de beneficiari si de investitii.

In cadrul masurilor mentionate, necesarul de cofinantare privata a proiectelor este de minim 50% din valoarea eligibila a proiectului (exceptie facand submasurile "zahar" si "semințe oleaginoase" din cadrul masurii 1.1, unde rata de cofinantare privata este de minim 70%). Trebuie mentionat ca modalitățile de asigurare a cofinantării in cadrul Programului SAPARD se pot realiza fie din surse proprii, fie din surse atrase, precum si faptul ca Programul SAPARD functioneaza pe principiul rambursării de cheltuieli efectiv realizate si nu pe cel al avansurilor spre decontare. Avand in vedere cele mentionate, prezenta activa a bancilor comerciale in finantarea proiectelor SAPARD este esentiala pentru elaborarea si implementarea de proiecte viabile, intr-un ritm care sa asigure absorbtia fondurilor comunitare alocate respectivelor masuri.

¹ Prețuri curente 2000.

Deși Agenția SAPARD a venit în sprijinul potențialilor beneficiari ai Programului SAPARD prin încheierea de protocoale cu 28 de bănci comerciale în vederea acordării de credite pentru cofinanțare, având ca obiect acceptarea unor instrumente comune de lucru, implicarea băncilor, cu câteva excepții, este relativ minoră, fie din cauza rentabilității reduse a sectorului agricol și agro-alimentar, a gradului mare de risc, fie din lipsă de atractivitate față de garanțiile beneficiarilor din domeniul agriculturii, industriei alimentare sau altor domenii conexe dezvoltării rurale.

Această stare de fapt ar putea genera consecințe negative majore, care constau în imposibilitatea producătorilor agricoli și a procesatorilor din domeniul industriei alimentare de a se alinia la standardele de calitate, și competitivitate ale Uniunii Europene, cu consecința diminuării semnificative a viitoarelor alocări financiare de care va beneficia România din partea Uniunii Europene.

Un argument elocvent pentru demonstrarea necesității stringente de adoptare a unor măsuri stimulative în vederea accelerării absorbției fondurilor alocate prin Programul SAPARD, este reprezentat de nivelul redus de angajamente încheiate, comparativ cu valoarea alocărilor financiare anuale scadente la plată în anul 2006, respectiv de 65% din totalul fondurilor disponibile în vederea contractării, în care ponderea majoră (cca. 75%) o reprezintă proiectele de infrastructură locală. Concluzia este alarmantă, în sensul că nu au fost identificate soluțiile de ordin economic și legislativ care să faciliteze accesul beneficiarilor privați la proiectele SAPARD, iar în subsidiar la obținerea cofinanțării. În acest context, atât beneficiarii potențiali, cât și băncile comerciale solicită cu insistență soluții pentru creșterea gradului de atractivitate a garanțiilor pentru creditele de cofinanțare.

Ținând cont de cele mai sus prezentate, se poate afirma cu deplin temei că, în situația în care statul român, prin aplicarea unui management financiar excesiv prudential, își păstrează dreptul de creditor privilegiat (de rangul întâi) asupra activelor ce urmează a fi achiziționate în cadrul proiectelor SAPARD prin interzicerea expresă adresată beneficiarilor de a garanta eventualele credite de cofinanțare cu aceste active, măsura se dovedește de natură a restricționa accesul acestora la finanțarea bancară, cu consecințele negative mai sus menționate.

Prin prezenta ordonanță statul român acordă beneficiarilor de proiecte SAPARD facilitatea de garantare a creditelor de cofinanțare cu activele care urmează a fi achiziționate, prin asumarea riscului de nerecuperare a fondurilor plătite necuvenit ca urmare a neregularităților, în condițiile în care instituțiile de creditare devin astfel creditori privilegiați. Creșterea preconizată a volumului de angajamente prin Programul SAPARD va avea cu certitudine un impact pozitiv la nivelul întregului sistem economic național, inclusiv asupra încasărilor la bugetul de stat, care va compensa riscul financiar asumat în cadrul mecanismului propus.

Având în vedere prevederile art. 14, pct. 2.8, din secțiunea A a anexei nr. 1 la Acordul Multianual de Finantare, ratificat prin Legea 316/2001, ".....orice contribuție financiară în sarcina Comunității....va fi anulată la sfârșitul celui de-al doilea an ce urmează înregistrării sale în registrul debitorilor și dedusă din următoarea cerere de plată" și luând în considerare faptul că primele debite

constituite și nerecuperate au fost înregistrate în registrul debitorilor al Agenției SAPARD la începutul anului curent, efortul financiar potențial al statului ca urmare a acordării facilității de garantare a creditelor de cofinanțare cu activele ce urmează a fi achiziționate prin ordonanță va afecta exercițiul bugetar național începând cu anul 2007.

Estimăm că impactul financiar asupra bugetului național începând cu 2007 se va situa în linia mediilor europene ale raportului sume atrase/plăți eronate, respectiv 1 – 2 %.

Această previziune este întărită și de raportul de audit financiar al organismului de certificare pentru Programul SAPARD pentru anul 2004, în care Curtea de Conturi constată un impact financiar nesemnificativ în cadrul măsurilor cu beneficiari privați.

Prin recenta modificare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/1999 cu privire la gestionarea fondurilor nerambursabile alocate României de către Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente acestora, efectuată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56/2005, a fost clarificat regimul preluării la datoria publică a debitelor ce nu vor putea fi recuperate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței privind accelerarea absorbției fondurilor SAPARD prin garantarea creditelor de cofinanțare cu activele achiziționate în cadrul proiectelor SAPARD, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU


CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU